

[illegible]

ընքան քեան ֆէֆէսին թաղ տիր վէ թա
սին, վէ խըտ տէր վէ զայրէթիէր
տէն տօլանը թէշէ քրիւր խտէր
նէրէր:

ԱՃԳԱՅԻՆ

Թէրճէմանը Լ. քեանըն ճիպլին
լիկին թառախէ խալճի օլան,
շաթեանը տիգդաթ պուլունան շա
թիլ տէրքի մէքթուպու տունը
Մասիստէն ալարազ այնէն տեր
տէրիդ:

Խմբագրապետ տէր,
Մինչդեռ մեր ազգային դեռ ու
կը հասկանան Թէրճէմանը Լ. քեանը
վարձակալ տնօրէն Պ. Ճիպլէկեան
նի ճիգլլիպակն ընկթացքը, ստո
բադրեալաւ ասկից մէկ քանի տար
յառաջ հատկացած էի զայն, եր
զիս Բիւրճի խանը կանչելով դո
հացուցիլ վարձք կը խոստանա
աղդին մէկ ինչ որ անցնի իրեն հա
ղորդելու պաշտօնն առաջարկելու
ինձ, որուն պատասխանեցի թէ
աղդին մէկ արդէն դաշտին մէ
կայ, և թէ դտնուի իսկ, ես մ
կտուրէն չեմ որ դանձը հրտպա
սակեմ. ժանաւանդ մեր աղդին մէ
նունը քայնիս մարմիններ օլ
Ճիպլլիպակն Բրաբականաներու կամ
տոյա դորմիլլաներուն նման աղդա
նէր գաղտնիքներ ունենան:

Ներկայս ի գոռուլութիւն ժողո
լըրդեան միամիտ դատուն և ի դ
նութիւնն որչամիտ աղդայնոց հրա
տարակերիք խնդրելով,

Մնամ յարգանք
Մարգարէ Եւթլեան
օչոտտ, 1882 Բերա

ԲԱՒԻՉՏԷՆ ՄԷԲՈՒՊ

Իտրիշ, 8 օգոստ. 1882

Ձեր յարգիլ ընկերացողներ տիրո
ւանք կըլլեճեալուն, կարճով, Բա
նդեան հանդիսի մը մանրամաս
ութիւնքն, ու ալ քա հա ներառ
րէլ պիտի վորճեմ Ձերանսական
նէրէն որ, կըրտակէ օգոստ. 6, ա
նհաշուել կերպով տեղի ունեցա
լիլըրի պարտէզն Իւկօյի պտուղ
խաղողաճութեան տակ,

Պժմաշէ ծաղկական ու գրադի
ական շարաթաթերքին խմբագ

դիսին գաղափարը յղացած, սոյն հայրենասիրական գործին համար մարդը հանրապետական մեծ մակնի աշխույժութիւնը խնդրած որ, բնականաբար, չէր զլացուել իրեն:

Բարեգործական մէկ քանի հաստատութեանց ու ընկերութեանց նպաստ տրուած սոյն հանդէսն զլուր հանելու համար մէկ ֆրանք զնով 500000 վիճակահանութեան տոմսակ հրապարակ հանուած էր մարդը շահելի դուսարը 50000 առաջին պարգեւը 25000 ֆրանք լայով: Եւ տոմսակ զնոյր միայն հանդիսին ներկայ գտնուելու իրաւուն ունէր և այն ալ ձրի:

Շաբաթէ մի վերէն ինչ մեծ յուզում կը տիրէր պարտիզին մէջ կատարեալ աճապաւան մը կը պատրաստուէր հոն. դաճաճներ արու և էգ հսկայներ, կէս կիներ մօրուսաւոր կիներ, վայրի կենդանիներ, զպաղտներ, ի մի բան իրենց իրունք ներկայութեամբ օտնուան ճաճները պտտուող աճին կարգ բախտախնդիրներ տեղ վարձերը համար հեռաւոր վայրերէ գտնուածացած էին. և սակայն զամենքն առհասարակ բարեօրէն ան աւսմը չլիքտեմը, անոնցմէ շատերն էր, հեռուն գիւղերը հոյակապ տուններու տէր են բայց տեւի վերին ճամբու կառքերնուն մէջ ապրել, հիւսն սովորութիւն. արդա հաստելի էր այն խեղճ պաշտօնէր լիճանն որ, պարտիզին յատակաւ լիճն իճեալին իւրաքանչիւրին տեւապատիպանմա էր, ծառուղիի մը մէջ իրար հետ համար ինչ վէճեր:

Ընդարձակ պարտիզին դռները իւրակէ կէս օրէ ժամ մը վերջ հասարակութեան կը բացուէին որ տուն բազմութեամբ ներս կը խուրէր, և հաւ հանդիսին սկիզբ կը ըլլար մեծ երաժշտապետ Պ. Մէթիսայի առաջնորդութեամբ հինգ հաւար երաժշտութեան կողմէ նուագւած Մարտիէրիւզ և Կոմսաներէն:

Մայրաքաղաքի եօթն մարմնաստիպական ընկերութիւնը՝ իրենց անաղան վերոճերով սոյն մեծ հասարակին վայր մը տալ ուղած էին. անոնցմէ իւրաքանչիւրը ինչ օր մը երկուքն պօրտալի հրապարակէր:

րաժիշաններու առաջնորդութեան և հասարակութեան կեցցէներու պարտեղ կը յառաջանային . մարտավարական դեղեցիկ փորձեր երեք լին իսկուհի . ու հինգ ու կէս կը վերջանար ամենաշեղբո՛ւ ծախս հարութեամբ ք :

Երկու ձրի թատրոններ ևս հաստատած էին պարտիզին մէջ Ժուլիէրայի Դժ Բարբոս ուր ժամ երկուք ու կէսին՝ ութսուն երեք ժիշաններու կողմէ նուազահանդէր կը տրուէր . Ժամն երկուք ու կէս Ծօրի-Պերժէր հռչակաւոր թատրոնի երեսուն դերասանուհիներու կողմէ Էս Դժ Բարբոս անուն մէ արարուածով պարերգք , ժամ չորս ու կէսին՝ առաջին անգամ ներկայանալի մէկ արարուածով եօթն տեսարանով և հարկուր քսա դերասան ու դերասանուհիներու կողմէ Էս Դժ Բարբոս անունէն զինուորական բանաբօմբիւման Բ. թատրոն-նուազահանդէս ուր Բարիզ ամենէ երևելի թատրոններու և նուազահանդէսներու տեսարանները ներկայացող արհեստագէտներու կողմէ ժամն երկուք ու կէսին և ութին երկու նուազահանդէս կը տրուէր . անոնց իւրաքանչիւր յայտագրերը քսան և հինգ կտոր կը պարունակէր :

Ժամն ութին երեւելի օդաչու Պ. աւերուա Ֆրանսիան երէտեք Դժ Բարբոս անուն մեծ օդաչարիկով մէջ վեր կը բարձրանար . և սակայն կը կասէ , ո՛հ , վտանգ մը կայ , պիտի ինձայ քաշի երևելին Պ. աւերուա , ստիպումի ճիշեր կը լսուին քրոնց մահացու լուծիւն մը կը յայտարարէ , ոչլ անի խելքը չէ կոտորուած , զարմանալով ճարպիկութեամբ մը ի բաց կը վաճէ վտանգը . ու աւելի վերերը կը բարձրանալ լիտարիովը բիրաւօր հանդիսանալուն ողջունելով , ծախսհարութեան արձաղանքը մինչ Բարիզի անդիլի ծայրը կը կրկնուի :

Եւսք կարգի բաժնուած էր հասնէն Ա. Մանիան հանդէս ուր կը հետնուէին Բօրվի թատրոնն իր դերան կապիկներով ու շուններով , Պ. Բարիզի դատաստի կողմէ տրուած հարկտական և ճեռնանութեան բացօթե խաղեր , աղայական լիւճէ , փայտէ ձիւր , զոհնուտի և

— Եվ ի՞նչ, խալիկ լավ ընտան պե՛տ։
— Մե՛ղ զու՛մ հա՛ղ ընտան է՛ք։
— Մուրե՛թի զահե՛րեմի՛սն տե՛ն հե՛ր
է՛ր Գառա՛ր բե՛ք ի՛նչ պի՛ր առա՛մ աբը՛
ի՛պի կե՛օրինձե՛ք տե՛ն իսէ՛ տե՛, պա՛մ
նե՛ բե՛ք հե՛ր առա՛մ աբը՛...
Ինձ տե՛ն հե՛ր նե՛վի ընթե՛լիլ բե՛ք
պի՛ր... Ե՛վ ի՛նչ, հե՛ր նե՛վի հե՛ր
կա՛ր ի՛նչ ընթե՛լիլ պի՛ր...
— Տի՛ր բե՛ք ի՛նչ ի՛նչ պի՛ր
ի՛նչ բե՛ք ի՛նչ պի՛ր առա՛մ աբը՛,
— Ի՛նչ մե՛ղ զու՛մ հա՛ղ ընտան է՛ք։
— Մա՛ր ի՛նչ ի՛նչ պի՛ր առա՛մ աբը՛,
— Ի՛նչ մե՛ղ զու՛մ հա՛ղ ընտան է՛ք։
— Մա՛ր ի՛նչ ի՛նչ պի՛ր առա՛մ աբը՛,
— Ի՛նչ մե՛ղ զու՛մ հա՛ղ ընտան է՛ք։

տան մտհոգում զըլածող արտաբեր-
—նէ՞ տեսիլսինիշ, պուռ սէջլէ տիկի-
աղէք ընք հաղըր տակիլի մի տար,
—էլիլէթ, էֆէնդէ տար, բէքիյէ տիւն
շինումէ, քաճսինիշ, ֆիւլ փաշը տու մէր
գումար պունու հաւապիկիրէք
մէրդումու ղէհիլէք, յիպ օրթատա-
ղատարապիկիրէք, խմար, մատա-
քի ուղտէ սաղ գումարնա խաշի-
կէր պօլունմագատաքիւր, տիմէ
տար քի մէրդումու կէօղէթէլ, յի-
պ տարապիւր զըլքըմը իթիւղա իթ-
մէքտէ տար...

—էլիլէթ, էօյէ հաբըլմաղըք
լէլէ միլէէթ տէն տար... —տէյի ճէ-
լապ յիւրտի ինօնէլ,

* * *

Մարի, Հոմարտան տէսնէլիւն
լէրու, քէնտի օտապընտու տիյա-
ւ չըզմամոգատա խաի,

Մէրգումէ խայի կիւնտէն պէ-
ու նամարում խաի, վէ աղթթօ-
օլըն հէր նէ գատար, քէմարի
իդգաթ վէ ինթիմամ իւղըն էմ-
թէտալիսինէ չալըշմագատա խա-
ի տէ, պուռ ճիւմլէ իլէ տախի,
նալքը մատուր վէ կէրէք մանէլի
լէլէթէք քեմարէն քէնպլի իֆա-
տթ իթմարէմմիշ խաի,

Զէգալը չօճուղ ապլիւմ հէմշի-
սի Դօրանըն աղաղը ինթիգում
պիլը օլան նիյէթիք գալիկէ վէ
տիտէսին տէրիւթթըր խալպ, վէ
տիտէն ալէյէ Լէօթօլուն տախի,
տիւն նիւնէթէն

ճէկերին տու շինելուպ կէօղէրէն և նիւնէ կէթիրտիքէ, տուչարը տէ շէթ վէ մէյեուսլոյեթմ օլմադտալ տի:

Կէրչի մէրդումէ պիր թարափ տան հէրչի պատապատ, շէօյէլլէլէլլ քէնալի էօմիրննիւ տախիլ ֆէտա իթմէ.րլլը իգթիղա իտէր ֆէտա պլրլլէ մէրդումմա դուրթար մադլըղը տու շինմէքտէ իտի, լաքին, տիկէր թարափտան տախիլըղ դարտաշնտ խիեանէթ իթմլլ օլամադաղլը ֆիլքրինէ կէթիրտիքէ քէնէ եարաճարըը վէ նէ թարափ իթմաճաղլըն շաշրմագտալ տի ղիրտ, պիր թարափտան աշքէնէվտա ինէսաիրլլ վէ տիկէր թաափտան տախիլ ֆամլիեաճա վաճիլլէլլ ղլմմէթ տույընտա պիր պլինի դարչլլտեարադ ճէնքէշմէքէ օլտուղլարնտան, քեամլին տուաղը թէքնտուտ տուաղտա իտի քէրք.ումմէնի ֆիլ օլլ գալլի շուլիր պլրլլնէ տադալն տապանա դրտուլունան հալլէր վէ տույընտար ճէնէպինտէ էղլլեթթլլն չէքմէքտէ տուլըն հալտէ, էթմէտէ իսէ, նէ օրա, նէ Դարմէն, վէ նէ տէ Տօրէզ, պլլշարէնին քէժֆիղլիկինին պէպլլ սաճնի պուլունան մէղալ խուտառտան պլլթիւն պիւնն ալ խապէ՛ր պուլունաճալտէ իւլլէր:

Տօղթօր Ժօպլէն մէրդումէեթէ, ըլպ կէղնմէքլիկի, վէ կիւիւպ

Հայտուքի մերգումէ, կեր-
բնմարի նեղաքէթ վէ լեթաֆէ
լուրէ, ֆաղաթ պու ճիւմէ ի
տախիբք մուսիրքանէ պիրսուրէ
տէ օրտուղու հայտէ, մերգում
թէնպիհէրինէ Գարշը կէրէք
ի ճրտաքում, ինժնա իյէ մէքտէ ի
Լաքին, Նիհայէթ, հեմէրէ
Դարմէն իւ ճըդէպ պիր րդ պաշ
չտէ կէղինմէքլէք թէքլէֆին
Գարշը միւսքիթ պիր պէհանէ
պիր վէս'իէ պուլամաաղընտան
Գապուլէ մէհպուր օրտու :

Դօրա խն, աղընը ֆլէքրին
պիրթիւն պիրթիւն քէնտի իճը
տէնճէկի տէհէթնամիթ թէչպիլ
իւնէ հարս իթմիշ օրտուղունտան
Մարինին քէ ֆախիլեկինէ չօղուղ
իբգաթ պիրէ խտպիլմէքտէ տէ
իւլ լաի, վէ կէրչի մերգումէն
ֆրաթ մէթմէպէ սէվիէքտէ տախի
թուր խտ տէ, Գօրգուլաճադ պիր
էյ տիր տէյի տէ զանն իթմէքտէ
մաաղընտան, լաղըմ կէլէն է
էմմիլեթթի վիրմէքտէ տէկիլ լաի
Մուղայիրի օրաքը Դարմէն խն,
էքդումէնին կիւնտէն կիւնէ արթա
աքտա օլան հիւղն ու քէտէրինի
էօրաիւքճէ, տիւչարը էնտիչէ օլ
ուգտա խտ :

Մէրգումէ քէնտի հէմիլեքսիւ
էքտան ուպէպիպին տնլաւամաաղ
քէ պիր ֆէնալըք հիւքմ իյէմէքտէ
մաաղըն կէօրմէքտէ օրտուղուն
տն, մերգումէնին տուրղուլարքն

